

Rosyjski aktor i reżyser Wsiewołod* Meyerhold o terrorze w czasach wielkiej czystki, lata 30. XX w.

[...] rozpoczęło się „wydobywanie” zeznań. [...] usiłujących się bronić przywoływano do rozsądku za pomocą fizycznych metod oddziaływania (bito po twarzy i głowie, po genitaliach, rzucono na podłogę i tratowano nogami, ściskano za gardło, aż twarz nabiegła krwią itd.), trzymano bez snu [...], wsadzano do karceru (pólnagich i bosych do lodowato zimnego lub nieznośnie gorącego i dusznego, bez okien) itd. Jeszcze innym wystarczała sama groźba takiego potraktowania [...]. Po próbie samobójstwa już mnie nie bito, za to przez długi czas nie dawano spać. Doszedłem do takiego stanu wyczerpania psychicznego, że było mi już wszystko jedno [...]. W takim stanie psychicznym wyraziłem zgodę na składanie wszelkich zeznań.

* Wsiewołod (czyt. ws-iewołod)

Źródło: R. Miedwiediew, *Pod osąd historii. Geneza i następstwa stalinizmu*, t. 1, przekł. C. Czarnogórski, Warszawa: Bellona, 1990, s. 251–252.

Praca z tekstem

1. Zbierz informacje o wielkiej czystce w ZSRR. Wykorzystaj różne źródła wiedzy.
2. Wyjaśnij, w jakim celu Stalin przeprowadził czystkę.
3. Oceń metody wydobywania zeznań z przesłuchiwanym oraz ich wartość.
4. Dowiedz się, kim był Wsiewołod Meyerhold. Przygotuj krótką notatkę na jego temat.